

MENYS BUROCRÀCIA, MÉS EDUCACIÓ

“Cada document inútil és una hora menys per a l'alumnat.”

Dossier sindical per a la reducció de la càrrega burocràtica del personal educatiu

Índex

Introducció	3
Origen i metodologia	3
Eixos de desburocratització i 30 propostes	4
Decàleg de prioritats	7
Conclusions	8

Introducció

El personal docent i educatiu dels centres públics de Catalunya fa anys que denunciem una sobrecàrrega burocràtica creixent que impacta negativament tant en les condicions laborals com en la qualitat del sistema educatiu. Aquesta situació s'ha vist agreujada per l'acumulació de documents, l'ús de múltiples aplicatius no integrats i una **cultura administrativa basada en el control** formal més que en la confiança professional.

Les aportacions recollides pels centres mostren un ampli consens: la burocràcia actual no millora l'educació, sinó que resta temps a la tasca pedagògica, a l'atenció a l'alumnat i al treball col·lectiu dels equips docents.

Per aquest motiu, **presentem aquest dossier amb 30 propostes concretes**, organitzades per eixos temàtics, amb l'objectiu d'avançar cap a una desburocratització real i efectiva.

Pla per a la desburocratització dels centres: recollida de propostes

El Departament fa més d'un any que va anunciar un pla de desburocratització sense presentar cap mesura concreta. Des d'USTEC-STEs (IAC) volem elaborar una proposta pròpia, amb criteri i fonamentada en la realitat dels centres educatius. Per això us demanem aportacions per completar la feina que el Departament no està fent. (Formulari obert fins al 20 de desembre)

En enviar aquest formulari, no es recopilarà el nom ni l'adreça electrònica de forma automàtica tret que ho proporcioneis.

1. Àmbit/s on detecteu sobrecàrrega burocràtica (seleccioneu tots els que pertoquin)

- Avalució
- Gestió d'alumnat i famílies
- Projectes i plans de centre
- Coordinacions i reunions
- Gestió documental interna
- Aplicatius del Departament (Esfer®, SIG, ATRI, etc.)
- Altres

Origen i metodologia

Aquest dossier s'elabora a partir de dues fonts principals: més de 250 enquestes respostes pel professorat i personal d'atenció educativa (PAE) de totes les etapes educatives i les aportacions dels grups de treball sectorials del sindicat (infantil, primària, secundària, formació professional i escola rural).

Les respostes s'han analitzat qualitativament, agrupant les propostes coincidents i prioritzant-les segons consens, impacte real en la reducció de la càrrega burocràtica i urgència.

Eixos de desburocratització i 30 propostes

Eix 1. Digitalització i aplicatius (6 mesures)

1. Unificació de tots els aplicatius digitals* del Departament en un únic entorn interoperable (com el Séneca d'Andalusia, ja exportat a 10 comunitats) amb accés directe i compartit per part de serveis externs (ex. EAP, SS...) i que tots siguin de titularitat i gestió pública. Aquesta mesura evitaria la duplicació constant de dades i reduiria de manera immediata el temps dedicat a tasques administratives.
2. Aplicació obligatòria del principi «una dada, una sola vegada». Cap informació hauria de ser introduïda més d'un cop en sistemes diferents.
3. Eliminació d'aplicatius obsolets o inoperants. Algunes plataformes actuals generen més feina que solucions.
4. Millora real de la usabilitat dels aplicatius. Els entorns digitals han d'estar pensats per a l'ús quotidià als centres.
5. Anticipació dels períodes d'ús massiu dels aplicatius. Cal reforçar els sistemes en moments clau com l'avaluació o la matrícula.
6. Reducció de tràmits digitals redundants. Cal revisar tots els procediments per eliminar passos innecessaris i reduir la informació a omplir que ja consta en altres aplicacions per tal d'agilitzar el tràmit i minimitzar el temps.

* Esfera (que hauria de permetre pujar-hi un full de càlcul per a introduir totes les notes de cop), Saga (desactualitzat, notes LOGSE), BID o SBID, EpiqApp (caldría actualitzar els servidors i simplificar), Odissea, iEduca/ClicEdu/Exagon (caldría establir un de sol per a tots els centres), Dinantia/TokApp (ídem), GEDAC, Atri, La meva formació, GTAF, GICAR, Blocs, Alta usuari XTEC, correu XTEC, Àtom/Remedy, Ateneu, Índic, Alexandria, Àgora, Nodes, Idi, Intune, Administració Google, control de navegació, Radix, Nus, GUAC...

Eix 2. Documents pedagògics i programacions (5 mesures)

7. Eliminació de les programacions anuals exhaustives. Cal substituir-les per documents breus, funcionals i ajustables.
8. Programació de centre com a marc estable de referència. Ha d'evitar la reescriptura constant per part del professorat.
9. Eliminació de reprogramacions per canvis merament terminològics. Els canvis de nomenclatura no poden generar més burocràcia.

10. Reducció de l'extensió i complexitat dels documents pedagògics obligatoris. Els documents han de ser útils i operatius.

11. Supressió de documents pedagògics sense retorn educatiu. Cap document hauria de ser obligatori si no aporta millora real. Així mateix, els documents de transició d'etapa haurien de ser també informes finals per evitar més feina.

Eix 3. Avaluació i informes (5 mesures)

12. Estandardització de l'avaluació: unificació de criteris, eines d'avaluació i informes d'avaluació. Evitaria desigualtats entre centres i informes excessivament llargs.

13. Eliminació dels comentaris obligatoris a totes les avaluacions. Només s'han d'incloure un cop durant el curs.

14. Simplificació dels processos d'avaluació. Cal reduir la fragmentació i la introducció reiterada de dades.

15. Eliminació d'informes duplicats per a un mateix alumne. La informació ha de constar en un únic document compartit.

16. Supressió de l'Avaluació Integral per a la Millora (AVIM) i els centres ISO, programes que generen més burocràcia i en el millor dels casos constaten realitats, però no doten de recursos els centres per revertir les mancances reals de l'educació.

Eix 4. Atenció a la diversitat i plans individualitzats (5 mesures)

17. Increment de recursos humans inclusius als centres. L'atenció a la diversitat no pot recaure només en el professorat i cal limitar l'alumnat amb necessitats educatives per grup-classe per garantir una atenció de qualitat.

18. Simplificació radical dels plans individualitzats (PI). Han de ser eines pràctiques centrades en les mesures educatives.

19. Establiment de formats mínims comuns de PI. Facilitaria la feina docent i la coordinació entre professionals.

20. Creació de bancs de PI genèrics per necessitats i edats. Permetria adaptar-los sense haver de redactar-los des de zero.

21. Simplificació i unificació dels diferents protocols dels centres.

Eix 5. Organització, reunions i temps de treball (5 mesures)

22. Reducció dràstica del nombre de reunions obligatòries. Cal prioritzar aquelles realment útils i deixar més temps per a la resta de tasques que ho requereixen.
23. Simplificació de les actes de reunió. Han de recollir només acords i tasques concretes.
24. Compactació d'horaris i eliminació de disponibilitats abusives. Mesura clau per a la salut laboral.
25. Evitar pics burocràtics a inici i final de curs. Cal una millor planificació administrativa.
26. Respecte estricte dels períodes no lectius i de descans. Les demandes fora de calendari vulneren drets laborals.

Eix 6. Tasques no docents i canvi de cultura administrativa (4 mesures)

27. Dotació de tot el personal necessari per al bon funcionament dels centres (PAS, docents, coordinacions, membres de l'equip directiu...).
28. Derivació de tasques administratives i de gestió que duen a terme docents, i especialment equips directius i coordinadors digitals (gestió de compres, dietes, pressupostos, coordinació d'activitats empresarials, manteniment dels equips informàtics...), al personal d'administració i serveis (PAS). El professorat no ha d'assumir funcions que no són docents.
29. Disposició de les hores necessàries amb la remuneració pertinent per fer totes les tasques derivades de la feina docent, com per exemple la gestió de pràctiques de l'alumnat: estudiants del grau de mestre, del màster de secundària, FP dual i l'aplicació de les proves censals, diagnòstiques...
30. Canvi de cultura administrativa cap a la confiança professional. Sense aquest canvi, cap mesura serà realment efectiva.

Decàleg de prioritats

Mesures de màxim consens, impacte i urgència

Les aportacions recollides a través de les enquestes al professorat i dels grups de treball del sindicat permeten identificar amb claredat un **nucli de deu mesures prioritàries**. Aquestes mesures concentren el **màxim consens**, tenen un **impacte immediat** en la reducció de la càrrega burocràtica i són imprescindibles per iniciar una desburocratització real del sistema educatiu.

1. Unificació real dels aplicatius digitals del Departament

La fragmentació actual dels aplicatius obliga el professorat a introduir la mateixa informació en múltiples plataformes. La creació d'un únic entorn interoperable, que tingui totes les aplicacions i que siguin de titularitat i gestió pública, és la mesura més repetida i reclamada pels centres, i una condició indispensable per reduir temps i errors administratius.

2. Aplicació del principi «una dada, una sola vegada»

Cap informació hauria de ser introduïda més d'un cop en sistemes diferents. Aquest principi ha de ser normatiu i estructural, i ha de guiar tant el disseny dels aplicatius com la revisió dels procediments administratius existents.

3. Eliminació de les programacions anuals exhaustives

Les programacions llargues, estandarditzades i repetitives no aporten millora pedagògica. Cal substituir-les per documents breus i funcionals, vinculats als criteris d'avaluació i a la realitat de l'aula, evitant la reescriptura anual innecessària.

4. Supressió de documents, memòries i informes sense retorn pedagògic

Cap document hauria de ser obligatori si no té un impacte real en la millora educativa o en el funcionament dels centres. La producció de documentació amb finalitats merament justificatives és una de les principals fonts de sobrecàrrega burocràtica.

5. Simplificació radical dels plans individualitzats (PI)

Els PI han de ser eines útils per a l'atenció a la diversitat, no documents extensos i reiteratius. Cal reduir-los a formats mínims, estandarditzats, centrats en les mesures educatives, eliminant textos narratius i camps redundants.

6. Derivació de tasques no docents al personal PAS, ampliant-ne la plantilla

El professorat no ha d'assumir tasques administratives, econòmiques o de gestió que no formen part de la funció docent. Sense aquesta mesura, qualsevol intent de desburocratització queda limitat i insuficient.

7. Simplificació profunda dels processos d'avaluació

L'avaluació ha de recuperar el caràcter pedagògic. Cal reduir la fragmentació excessiva, la introducció reiterada de dades i l'obligatorietat de comentaris genèrics que no aporten valor educatiu.

8. Reducció dràstica de reunions i actes

Les reunions han de ser útils i operatives. Les actes han de recollir únicament acords i tasques, evitant relats extensos que incrementen la càrrega burocràtica sense millorar la coordinació. De retruc, es podran destinar les hores alliberades de reunions innecessàries a la resta de tasques docents.

9. Compactació d'horaris i respecte als temps de descans

Les disponibilitats abusives i la manca de desconexió digital tenen un impacte directe en la salut laboral. Compactar horaris i respectar els temps de descans és una mesura clau per a la sostenibilitat del sistema.

10. Canvi de cultura administrativa basat en la confiança professional

Cap mesura serà efectiva sense un canvi de mirada. Cal superar la lògica del control i la justificació permanent i avançar cap a un model que confiï en el criteri professional del professorat.

Conclusions

El diagnòstic és clar i compartit: una part molt significativa del temps de treball docent es dedica actualment a tasques administratives, documentals i de gestió que **no tenen retorn pedagògic**. Aquesta situació genera estrès, sobrecàrrega laboral i una pèrdua clara de temps educatiu que afecta directament l'alumnat.

La desburocratització del sistema educatiu **no és una opció**, sinó una **necessitat urgent i inajornable**. Aquest dossier recull una proposta clara, estructurada i àmpliament consensuada per avançar cap a un model educatiu que posi realment al centre l'alumnat i el criteri professional del professorat.

Menys burocràcia és més educació. Aquest ha de ser un objectiu compartit per tot el sistema educatiu públic.

